

Dato 8.3.2019
Initialer SHC

Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Vedr.: Høring over udkast til lovforslag om måling af elevers trivsel

Uddannelsesforbundet bakker op om initiativer og tiltag, der understøtter elevernes trivsel. Uddannelsesforbundet ser derfor positivt på, at der med "Aftale om bedre veje til uddannelse og job" er sat som retningsgivende mål, at de unges trivsel på FGU skal styrkes løbende. Hertil anerkender Uddannelsesforbundet, at der lægges op til indførelse af en obligatorisk national trivselsmåling på forberedende grunduddannelse i lighed med trivselsmålingerne i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne.

Uddannelsesforbundet finder det endvidere prisværdigt, at lovforslaget af dataetiske grunde lægger op til en ændring af den nuværende ramme for de nationale målinger af elevernes trivsel med det formål, at eleverne kan være trygge ved situationen omkring besvarelse af spørgsmål om deres skoleliv, så eleverne tør være åbne omkring, hvordan de reelt oplever trivslen i deres hverdag.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovudkastet, at Undervisningsministeren vil anvende de eksisterende bemyndigelsesbestemmelser i de respektive love til at fastsætte obligatoriske spørgerammer og svarkategorier med konkrete spørgsmålsformuleringer til brug for målingen af elevernes trivsel på uddannelserne med spørgsmål til elevernes undervisningsmiljø, trivsel, ro og orden.

Det bemærkes at fastsættelsen af spørgsmål- og svarkategorier, i overensstemmelse med hidtidig praksis, vil ske under inddragelse af relevant faglig ekspertise. Uddannelsesforbundet forventer i den sammenhæng, at man husker at gøre brug af den faglige ekspertise som lærerne på de berørte uddannelsesområder besidder. Dette gælder i særlig grad for FGU, hvor trivselsmålinger ikke tidligere har været benyttet i national målestok.

Dette understreges ikke mindst af tilbagemeldinger fra kommende FGU-lærere, der bl.a. har gjort opmærksom på:

Uddannelsesforbundet
Nørre Farimagsgade 15
1364 København K
Tlf.: +45 70 70 27 22

- Elever i EGU sporet har ikke nødvendigvis stor tilknytning til FGU-skolens undervisningsmiljø, da de lovmæssigt kan modtage undervisning på andre uddannelsesinstitutioner.
- Eleverne bør ikke desto mindre deltage, når de er en del af: 1) et fælles EGU-PGU basisforløb (op til 20 uger) 2) almen undervisning på FGU institutionen efter basisforløbet 3) eller de gennemfører dele af deres uddannelsespraktik på FGU institutionen (grundet manglende uddannelsesplads i en virksomhed).
- Spørgerammen bør sikre, at det kan identificeres hvilket spor, (herunder basis) eleverne er tilknyttet. Herudover hvor langt eleven er i FGU forløbet.

Uagtet at lovudkastet har en række positive intentioner, er der en række forhold, som vækker bekymring.

Spørgsmålet om anvendeligheden af elevtrivselsmålinger - værdien af en så omfattende dataindsamling:

“Det foreslås, at de enkelte elevers svar udelukkende må kunne bruges til at udføre statistiske og videnskabelige undersøgelser af elevers trivsel”. Endvidere vil det “være tilladt for skolerne at anvende de statistiske resultater af trivselsmålingen til at igangsætte generelle trivselsmæssige indsatser på skolerne”, ligesom det statistiske resultat også vil “kunne anvendes i andre sammenhænge, herunder i forhold til Styrelsen for Undervisning og Kvalitets tilsyn med uddannelsesområdet”.

Men målrettede indsatser i forhold til klasser, mindre elevgrupper eller enkelt elever er ikke mulige at foretage på baggrund af årlige nationale trivselsmålinger. De kan ikke stå alene; men må nødvendigvis suppleres af trivselsundersøgelser på den enkelte skole/afdeling, hvis der skal skabes mulighed for aktiv intervention til gunst for elevtrivslen.

Set i forhold til gældende ret er der tale om en kraftig ensretning. I dag gives institutionerne mulighed for at stille supplerende spørgsmål. Denne mulighed ophører jf. det fremsatte forslag. Med andre ord – hvis skolerne vil foretage en undersøgelse af elevernes trivsel med et konkret målrettet og anvendeligt sigte, skal denne udarbejdes ved siden af og uafhængigt af den lovgivningsbestemte, som nu er i høring. Dette vil næppe opleves som et fremskridt af uddannelsesinstitutionerne, når deres egne målrettede trivselsundersøgelser kommer i anden række i forhold til den lovbestemte.

Endvidere er det helt afgørende for elevtrivselsmålingernes anvendelighed, at de foretages på afdelingsniveau på uddannelsesinstitutioner med flere geografiske enheder (f.eks. erhvervsskoler og de kommende FGU-institutioner), ligesom det vil være væsentligt for målingernes nytteværdi at kunne aflæse resultaterne på de enkelte uddannelser på skoler med flere uddannelsesretninger på samme matrikel.

Resultaterne af trivselsmålingerne vil indgå i STIL's datavarehus. “Datavarehuset giver således en række muligheder for at trække data på aggregeret niveau, som kan danne grundlag for den lokale drøftelse og prioritering af relevante opfølgningstiltag til styrkelse af elevernes trivsel. Datavarehuset giver også elever og forældre mulighed for at se diverse skoletal på området. Datavarehuset gengiver ikke resultater, der på nogen måde viser den enkelte elevs svar”. Datasikkerheds- og personbeskyttelsesmæssigt er dette godt; men det er tvivlsomt, hvorvidt dette vil få ressourcestærke forældre og elever til at

arbejde for bedre trivsel, måske snarere til at fravælge en institution med trivselsmæssige udfordringer.

Lovforslaget tager ej heller stilling til, hvordan skolerne skal orientere elever og forældre om resultatet af trivselsmålingen og skolens opfølgningstiltag. Det vil derfor fortsat være op til lokal beslutning at finde den rette lokale løsning for orientering herom. Undervisningsministeriet vil dog udarbejde skabeloner til inspiration for skolernes indsatser i denne sammenhæng; men hvad er incitamentet for den trivselsramte skole til at vælge en offentliggørelse af dårlige resultater på en meget synlig og handlingskrævende måde? Hensigten med målingerne er at bidrage til forbedringer af trivslen; men det er tvivlsomt, hvorvidt denne tilgang til opfølgning fremmer sagen.

Vedr. datasikkerhed ved elevtrivselsmålinger:

Den foreslåede ordning ændrer "ikke på, at trivselsmålingen i databeskyttelsesmæssig henseende fortsat vil indebære en behandling af personoplysninger, i det omfang elevens svar indberettes til Styrelsen for It og Læring sammen med en eller flere identifikatorer, der gør det muligt at identificere den enkelte elev". Efter ændringen vil det fremgå direkte af lovteksten, at de enkelte elevers svar udelukkende må bruges til at udføre statistiske og videnskabelige undersøgelser af elevers trivsel, jf. databeskyttelseslovens § 10. Dette sker for at imødekomme databeskyttelsesforordningens krav til gennemsigtighed omkring behandlingen af persondata.

Ovenstående er naturligvis gode og betryggende tiltag, men fjerner ikke muligheden for uhensigtsmæssig anvendelse af personfølsomme oplysninger ved datalæk og hacking.

Forslag fra Uddannelsesforbundet:

Uddannelsesforbundet vil foreslå, at man i forbindelse med nærværende udkast til lovforslag benytter lejligheden til følge anbefalingerne fra ekspertgruppen om elevtrivsel og virksomhedstilfredshedsmålinger (Afrapportering april 2015) på EUD.

Ekspertgruppen anbefalede, at Undervisningsministeriet foranlediger, at der gennemføres analyser af, hvordan de obligatoriske spørgerammer fungerer, når der foreligger et tilstrækkeligt datagrundlag.

Ekspertgruppen anbefalede desuden, at der inden for en årrække gennemføres en evaluering af erfaringer med og resultater af brugen af elevtrivselsmålinger og virksomhedstilfredshedsmålinger på erhvervsskoleområdet, som inddrager alle interessenters perspektiv.

Med venlig hilsen

Hanne Pontoppidan
Formand for Uddannelsesforbundet